

ΤΟ “ΣΗΜΕΡΑ” ΚΑΙ ΤΟ “ΑΥΡΙΟ” ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

■ του Άγγελου Αγγελίδη

Την 25η Μαΐου 2014, θα μετρά 22.537 μέρες “ζωής”. Ξεκίνησε δειλά-δειλά, ως “συμβουλευτικό” όργανο και πλέον αποκτά ρυθμιστικό ρόλο για τη ζωή των 450 εκατομμυρίων πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εκλογές για την ανάδειξη των νέων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι οι πιο σημαντικές των τελευταίων ετών. Πλέον, το Ευρωκοινοβούλιο - μετά από τη συνθήκη της Λισαβόνας - θα έχει λιγότερα μέλη, αλλά αποκτά νέες και σημαντικές εξουσίες.

Πρόδρομος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπήρξε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), που ιδρύθηκε το 1951, μεταξύ της Γαλλίας, της Δυτικής Γερμανίας, της Ιταλίας, του Βελγίου, του Λουξεμβούργου και της Ολλανδίας. Για πρώτη φορά η “Κοινή Συνέλευση” συνεδρίασε στις 10 Σεπτεμβρίου 1952 σχετικά με θέματα συνεργασίας αποκλειστικά στον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα. Με δεδομένη την επιτυχία της ΕΚΑΧ, οι ίδιες χώρες ενοποίησαν περισσότερους τομείς της οικονομίας τους και το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης, ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ) και η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ). Το 1967, τα όργανα των τριών Κοινοτήτων συγχωνεύθηκαν και από τότε υπάρχει ένα Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αποτελεί το εκλεγμένο κοινοβουλευτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκλέγεται κάθε πέντε χρόνια με άμεσες, γενικές εκλογές που διεξάγονται την ίδια περίοδο σε όλες τις χώρες της Ένωσης. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου οργανώνονται σε πολιτικές ομάδες πολυεθνικού χαρακτήρα και δεν ανήκουν σε εθνικούς συνασπισμούς ή εθνικές αντιπροσωπείες. Σήμερα υπάρχουν συνολικά επτά ομάδες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από συγκριμένες πολιτικές και ιδεολογικές τοποθετήσεις, αν και κανένας βουλευτής δεν δεσμεύεται να ακολουθήσει αυστηρά μία πολιτική γραμμή. Μία μειοψηφία μη εγγεγραμμένων βουλευτών, δεν ανήκει σε καμία πολιτική ομάδα.

Το υφιστάμενο θεσμικό οργανόγραμμα της ΕΕ βασίζεται στην ακόλουθη αρχή: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δίνει τις κατευθύνσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαμορφώνει τις προτάσεις, οι Επιτροπές εκφράζουν γνώμες επί των προτάσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών λαμβάνουν τις αποφάσεις. Τα νομιμότητα των αποφάσεων ελέγχουν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Σ’ αυτό το πλαίσιο, και υπό τις παρούσες ρυθμίσεις που διέπουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, το Κοινοβούλιο έχει τις εξής τρεις κύριες αποστολές:

Νομοθετική: Οι ιδρυτικές Συνθήκες προέβλεπαν απλώς μία συμβουλευτική λειτουργία του Κοινοβουλίου. Σταδιακά, οι αρμοδιότητές του αναβαθμίστηκαν. Μετά τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997) το Κοινοβούλιο συμμετέχει στη διαδικασία θέσπισης των κοινοτικών πράξεων με διαδικασίες συναπόφασης και συνεργασίας, διατυπώνοντας σύμφωνες ή συμβουλευτικές γνώμες. Μαζί με το Συμβού-

λιο Υπουργών συναποφασίζει για το 60% της κοινοτικής νομοθετικής παραγωγής. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεσπίζει ευρωπαϊκούς νόμους οδηγίες, κανονισμούς κ.λπ. συμφωνεί με το περιεχόμενο των ευρωπαϊκών νομοθετικών μέτρων, το τροποποιεί ή το απορρίπτει. Μπορεί επίσης να ζητά από την Επιτροπή να υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις στο Συμβούλιο. Συμμετέχει στην υλοποίηση των νέων νομοθετικών κειμένων, εξετάζοντας το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών της Επιτροπής και υποδεικνύει ποιες νομοθετικές πράξεις θα ήταν σκόπιμες. Επίσης, με τη διαδικασία της συναπόφασης που καθιερώθηκε με τις συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθίσταται στο ίδιο επίπεδο με το Συμβούλιο σε ευρύ φάσμα τομέων (για παράδειγμα μεταφορές, περιβάλλον, προστασία των καταναλωτών, κ.λπ.). Το δύο τρίτα των ευρωπαϊκών νόμων θεσπίζονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Εντούτοις, η νομοθετική εξουσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν φτάνει ακόμα εκείνη των εθνικών Κοινοβουλίων, λόγω του ιδιότυπου χαρακτήρα της ΕΕ.

Δημοσιονομική: Στον τομέα της διαμόρφωσης του κοινοτικού προϋπολογισμού, και ιδιαίτερα ως προς το σκέλος των δαπανών που δεν απορρέουν από τις Συνθήκες (υποχρεωτικές) το Κοινοβούλιο διαθέτει από το 1975 σημαντικές εξουσίες.

Συγκεκριμένα, με μία όχι πάντα ανέφελη διαδικασία συνδιάλεξης με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο υιοθετεί ή απορρίπτει τον προϋπολογισμό που προτείνει η Κομισιόν. Γενικά, αυτή η λειτουργία ασκείται με ζέση, κυρίως σε ό,τι αφορά δαπάνες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν τη δημοσιονομική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που καθορίζει κάθε χρόνο τις δαπάνες και τα έσοδα της Ένωσης. Η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη επιβάλλει μια νέα δημοσιονομική διαδικασία συναπόφασης και δίνει τον τελευταίο λόγο στο Κοινοβούλιο στο σύνολο των δαπανών του προϋπολογισμού.

Έλεγχος: Πέραν της κριτικής περι «δημοκρατικού ελλείμματος», το Κοινοβούλιο εκπροσωπεί με τον πιο άμεσο τρόπο τους Ευρωπαίους πολίτες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί δημοκρατικό έλεγχο στην Επιτροπή ενώ υπάρχει επίσης ένα επίπεδο κοινοβουλευτικού ελέγχου και για τις δραστηριότητες του Συμβουλίου. Μετά τη Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) το Κοινοβούλιο μπορεί να ζητά από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για ζητήματα που θεωρεί σημαντικά. Επιπλέον, η Επιτροπή υποχρεούται να λογοδοτεί στο Κοινοβούλιο και να παρουσιάζει ετήσια απολογιστική έκθεση. Με πλειοψηφία δύο τρίτων της Ολομέλειας, το Κοινοβούλιο μπορεί επίσης να ασκήσει πρόταση μομφής εναντίον της Επιτροπής. Ακόμα και το ίδιο το Συμβούλιο υποχρεούται να παρουσιάζει ετήσια «έκθεση προόδου», καθώς και αντίστοιχες εκθέσεις μετά από κάθε Σύνοδο Κορυφής. Τα μέσα που ελέγχει το Ευρωπαϊ-

<http://skynrg.com/>

κό Κοινοβούλιο για να ασκεί έλεγχο είναι οι αναφορές των πολιτών, η εξουσία έναντι των κρατών-μελών για τον ορισμό εξεταστικών επιτροπών για παραβάσεις ή κακή εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας, η προσφυγή του Κοινοβουλίου ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ο δημοσιονομικός έλεγχος.

Επιπλέον, το Κοινοβούλιο ορίζει από το 1992 Διαμεσολαβητή (Ombudsman) ο οποίος παραλαμβάνει τις καταγγελίες των φυσικών ή νομικών προσώπων της Ένωσης σχετικά με περιπτώσεις κακής διοίκησης ή παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου. Το Κοινοβούλιο μπορεί επίσης να συστήσει εξεταστική επιτροπή για να διερευνήσει αυτές τις καταγγελίες.

ΤΟ ΑΥΡΙΟ

Η Συνθήκη της Λισαβόνας δίνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο νέες νομοθετικές εξουσίες, καθώς του επιτρέπει να συναποφασίζει - από κοινού με το Συμβούλιο των Υπουργών - για τη συντριπτική πλειονότητα της κοινοτικής νομοθεσίας. Πάνω από 40 νέοι τομείς διέπονται πλέον από τη λεγόμενη «διαδικασία συναπόφασης», συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, της ενεργειακής πολιτικής, της μετανάστευσης και των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Το Κοινοβούλιο έχει και τον τελευταίο λόγο για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την αύξηση της δύναμής του, όμως, αυξάνονται και οι ευθύνες του. Ως το μόνο θεσμικό όργανο της ΕΕ που εκλέγεται άμεσα από τους πολίτες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαθέτει πλέον νέα μέσα για να διασφαλίζει τη λογοδοσία της ΕΕ στους πολίτες της.

Νέο Κοινοβούλιο: περισσότερη δύναμη, περισσότερες ευθύνες

Η Συνθήκη της Λισαβόνας δίνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περισσότερη δύναμη να διαμορφώσει το μέλλον της Ευρώπης από ποτέ άλλοτε. Η αύξηση των εξουσιών του Κοινοβουλίου, όμως, συνεπάγεται και αύξηση των ευθυνών του απέναντι στους πολίτες, τα εθνικά κοινοβούλια και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάθε νέα συνθήκη της ΕΕ έχει αυξήσει με το χρόνο τη νομοθετική εξουσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Συνθήκη της Λισαβόνας καταστεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ισότιμο όργανο με το Συμβούλιο των Υπουργών όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων για τα περισσότερα θέματα με τα οποία ασχολείται η κοινοτική νομοθεσία.

<http://sri.candriam.com/>

Η Συνθήκη της Λισαβόνας ισχυροποιεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως νομοθετικό όργανο. Αποκτά σημαντικότερο ρόλο σε θέματα που άπτονται του κοινοτικού προϋπολογισμού, καθώς καταργείται η παλιά διάκριση μεταξύ «υποχρεωτικών» και «μη υποχρεωτικών» δαπανών. Το Κοινοβούλιο αποφασίζει έτσι για το σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ από κοινού με το Συμβούλιο.

Οι ευρωβουλευτές πρέπει επίσης να δίνουν τη συγκατάθεσή τους για ένα μεγάλο φάσμα διεθνών συμφωνιών που διαπραγματεύεται η Ένωση, σε τομείς όπως το διεθνές εμπόριο.

Περισσότερες ευθύνες

Η αύξηση των εξουσιών του Κοινοβουλίου συνεπάγεται περισσότερες ευθύνες. Οι αποφάσεις του Κοινοβουλίου επηρεάζουν πλέον άμεσα και περισσότερο από ποτέ την καθημερινή ζωή των ευρωπαίων πολιτών. Το Κοινοβούλιο είναι έτσι σε θέση να διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που περιλαμβάνει η Συνθήκη της Λισαβόνας.

Οι ευρωβουλευτές διαδραματίζουν πλέον ένα νέο ρόλο στις σχέσεις με τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Από εδώ και στο εξής, τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών έχουν άμεσο αντίκτυπο στην επιλογή του υποψηφίου για την προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το σύνολο των επιτρόπων, συμπεριλαμβανομένου και του Αντιπροέδρου της και Υπατου Εκπροσώπου για θέματα που άπτονται της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, χρειάζονται την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πριν αναλάβουν καθήκοντα. Τέλος, η Συνθήκη της Λισαβόνας δίνει στο Κοινοβούλιο ένα νέο δικαίωμα να προτείνει τροποποιήσεις της συνθήκης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Συνθήκη της Λισαβόνας σε 5 σημεία

1. Νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καλύτερα εξοπλισμένο για τις σημερινές προκλήσεις. Η Συνθήκη της Λισαβόνας βελτιώνει την ικανότητα της ΕΕ και του Κοινοβουλίου αυτής να δρα... και να δρα αποτελεσματικά. Σε μια εποχή που τόσο η Ευρώπη όσο και ο υπόλοιπος κόσμος βρίσκονται αντιμέτωποι με νέες προκλήσεις όπως η παγκοσμιοποίηση, οι δημογραφικές εξελίξεις, η αλλαγή του κλίματος, η ενεργειακή ασφάλεια και η τρομοκρατία, οποιοδήποτε κράτος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις προκλήσεις από μόνο του. Μόνο με τη συνεργασία των κρατών μελών, με ένα πιο αποτελεσματικό, υπεύθυνο, διαφανή και συνεκτικό τρόπο και με μια φωνή, θα μπορέσει η Ευρώπη να ανταποκριθεί στις

ανησυχίες των πολιτών της. Η μεταρρυθμιστική συνθήκη καταστέλλει το Κοινοβούλιο καλύτερα εξοπλισμένο για τις προκλήσεις του σήμερα και του αύριο που αντιμετωπίζει η διευρυνόμενη Ευρωπαϊκή Ένωση. Περαιτέρω, με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το Κοινοβούλιο είναι πλέον σε θέση να προτείνει μελλοντικές τροποποιήσεις της συνθήκης.

2. Νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με περισσότερες εξουσίες στη διαμόρφωση της Ευρώπης. Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποκτά περισσότερες εξουσίες από ποτέ ως προς τη διαμόρφωση της Ευρώπης. Με περισσότερη ισχύ σε πάνω από 40 νέους τομείς, το Κοινοβούλιο γίνεται ένα νομοθετικό όργανο ισότιμο με το Συμβούλιο των Υπουργών, που εκπροσωπεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Η γεωργία, η ενεργειακή ασφάλεια, η νόμιμη μετανάστευση, η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις, η δημόσια υγεία και τα διαρθρωτικά ταμεία είναι μερικοί μόνο από τους τομείς όπου το Κοινοβούλιο αποκτά σημαντικές εξουσίες. Οι αποφάσεις του έχουν έναν όλο και μεγαλύτερο αντίκτυπο στην καθημερινή ζωή σας.

3. Νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με περισσότερες ευθύνες σε θέματα προϋπολογισμού. Από τώρα και στο εξής, το Κοινοβούλιο αποφασίζει σχετικά με το σύνολο του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης από κοινού με το Συμβούλιο των Υπουργών. Μέχρι σήμερα, δεν είχε τον τελευταίο λόγο ως προς τις «υποχρεωτικές δαπάνες» (που αντιπροσωπεύουν περίπου το 45% του κοινοτικού προϋπολογισμού), όπως είναι οι δαπάνες που αφορούν τη γεωργία ή διεθνείς συμφωνίες. Τα δεδομένα αλλάζουν, καθώς το Κοινοβούλιο είναι πλέον συνεπείθυνο για το σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ, μαζί με τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Το Κοινοβούλιο διαδραματίζει πλέον αποφασιστικό ρόλο όσον αφορά τον καθορισμό των γενικών προτεραιοτήτων για τις δαπάνες, αλλά και τον έλεγχο του «πορτοφολιού» της Ευρωπαϊκής Ένωσης...

4. Νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με δυνατότερη φωνή ως προς το διορισμό κορυφαίων ευρωπαϊκών προσωπικοτήτων. Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το Κοινοβούλιο δεν αποφασίζει απλώς για το πώς δαπανώνται τα χρήματά, αλλά και για το ποιοι άνδρες και ποιες γυναίκες θα διοικούν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Κοινοβούλιο εκλέγει πλέον τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, βάσει μιας προεπιλογής που κάνουν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων και που λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών... Επίσης, χρειάζεται η συγκατάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το διορισμό της νέας «φωνής» της ΕΕ στον κόσμο και επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής, δηλαδή του Υπατου Εκπροσώπου για θέματα που άπτονται της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας και παράλληλα Αντιπροέδρου της Επιτροπής.

5. Νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με ισχυρότερη φωνή για τους πολίτες της Ευρώπης. Νέα δύναμη σημαίνει περισσότερες ευθύνες. Ως το μόνο θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκλέγεται άμεσα από τους πολίτες, το Κοινοβούλιο έχει πλέον νέα μέσα για να κάνει

δυνατότερη τη φωνή των άνω των 500 εκατομμυρίων πολιτών που εκπροσωπεί και για να ελέγχει τα ευρωπαϊκά όργανα. Το Κοινοβούλιο πρέπει πλέον να διασφαλίζει ότι εφαρμόζονται σωστά από τα κράτη μέλη τόσο ο νέος κατάλογος των αστικών, πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων (ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που είναι ενσωματωμένος στη Συνθήκη της Λισαβόνας) όσο και το νέο δικαίωμα πρωτοβουλίας των πολιτών, χάρη στο οποίο η συλλογή ενός εκατομμυρίου υπογραφών επιτρέπει στους πολίτες να υποβάλουν νομοθετικές προτάσεις. Το Κοινοβούλιο διασφαλίζει επίσης το δικαίωμα των εθνικών κοινοβουλίων να αντιτάσσονται σε νομοθετικές προτάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αν κρίνουν ότι τα συγκεκριμένα θέματα είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν καλύτερα σε εθνικό επίπεδο. Η Ολομέλεια του κοινοβουλίου συνέρχεται για μια εβδομάδα κάθε μήνα στο Στρασβούργο, ενώ οι συνεδριάσεις των κοινοβουλευτικών επιτροπών και έκτακτες σύνοδοι, πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες. Έδρα της Γενικής Γραμματείας του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου είναι το Λουξεμβούργο.

Κατανομή εδρών από το 2014

Χώρα μέλος	Έδρες
Γερμανία	96
Γαλλία	74
Ηνωμ. Βασίλειο	73
Ιταλία	73
Ισπανία	54
Πολωνία	51
Ρουμανία	32
Ολλανδία	26
Βέλγιο	21
Τσεχία	21
Ελλάδα	21
Ουγγαρία	21
Πορτογαλία	21
Σουηδία	20
Αυστρία	18
Βουλγαρία	17
Δανία	13
Φινλανδία	13
Σλοβακία	13
Κροατία	11
Ιρλανδία	11
Λιθουανία	11
Λετονία	8
Σλοβενία	8
Κύπρος	6
Εσθονία	6
Λουξεμβούργο	6
Μάλτα	6

Παρατηρητές¹ Έδρες

1. Οι χώρες παρατηρητές, έγιναν επίσημα μέλη, την 1^η Ιανουαρίου 2007. ■

<http://image.almanar.com.lb/>